

(2000/C 303 E/055)

ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΩΤΗΣΗ E-2446/99**υποβολή: Roberta Angelilli (UEN) προς την Επιτροπή**

(16 Δεκεμβρίου 1999)

Θέμα: Προστασία των καταναλωτών στο Λάτσιο

στερα από τα πρόσφατα γεγονότα σε διάφορες χώρες μέλη σχετικά με νοθευμένα ή και γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα άρχισε και σε ολόκληρη την Ιταλία η συζήτηση όσον αφορά την ασφάλεια και την υγιεινή των τροφίμων, άρα και των ελέγχων τους οποίους πρέπει να επιβάλλουν οι αρχές για την προστασία της υγείας των πολιτών.

Πλήθος οδηγιών, μεταξύ των οποίων η οδηγία 93/99/ΕΟΚ⁽¹⁾, η 86/96/COL (σύσταση της εποπτικής αρχής ΕΖΕΣ), η 90/220/ΕΟΚ⁽²⁾, η 89/397/ΕΟΚ⁽³⁾ και η 93/43/ΕΟΚ⁽⁴⁾, αναφέρουν σαφώς ορισμένες παραμέτρους στις οποίες πρέπει να ανταποκρίνονται οι εν λόγω έλεγχοι. Βάσει των παραμέτρων αυτών πρέπει να διενεργούνται από 30 έως 50 δειγματοληπτικοί έλεγχοι για κάθε 10.000 κατοίκους, δηλαδή στην περίπτωση της Ρώμης και της επαρχίας της θα χρειαζόνταν 15-20.000 έλεγχοι, ενώ στη Ρώμη ο αριθμός των εξεταζόμενων δειγμάτων ανέρχεται σε 11 περίπου ημερησίως, δηλαδή 4.000 ετησίως, αριθμός πολύ μικρότερος από αυτόν που προβλέπουν οι ευρωπαϊκές οδηγίες. Ακόμη και μετά το γνωστό σκάνδαλο του «κοτόπουλου με διοξίνη», η Περιφέρεια του Λάτσιο δεν κατήρτισε κανένα σοβαρό πρόγραμμα ελέγχου των τροφίμων, με αποτέλεσμα να εκδίδει τους καταναλωτές σε σοβαρούς κινδύνους.

Με τα δεδομένα αυτά, μπορεί να ανακοινώσει η Επιτροπή:

1. αν υπάρχουν άλλες οδηγίες της Επιτροπής σχετικές με τα προαναφερθέντα θέματα·
2. αν η Ιταλία έχει ορθώς μεταφέρει στο εσωτερικό της δικαιο τις σχετικές οδηγίες·
3. στην αντίθετη περίπτωση, ποια μέτρα έχει λάβει ή σκοπεύει να λάβει η Επιτροπή έναντι των αρμόδιων ιταλικών αρχών, και ειδικότερα έναντι της Περιφέρειας Λάτσιο·
4. αν θεωρεί, λαμβάνοντας υπόψη την ταχύτητα ενέργειας που υπαγορεύεται από το διαρκή κίνδυνο για την υγεία των καταναλωτών του Λάτσιο, να παρέμβει απευθείας ώστε να επιβάλει τους ενδεδειγμένους ελέγχους;

(¹) ΕΕ L 290 της 24.11.1993, σελ. 14.

(²) ΕΕ L 117 της 8.5.1990, σελ. 15.

(³) ΕΕ L 186 της 30.6.1989, σελ. 23.

(⁴) ΕΕ L 175 της 19.7.1993, σελ. 1.

Απάντηση του κ. Byrne εξ ονόματος της Επιτροπής

(4 Φεβρουαρίου 2000)

Η οδηγία του Συμβουλίου 89/397/ΕΕC της 14.06.1989 σχετικά με τον επίσημο έλεγχο των τροφίμων και η οδηγία του Συμβουλίου 93/99/ΕΕC της 29.10.1993 σχετικά με τα πρόσθετα μέτρα που αφορούν τον επίσημο έλεγχο των τροφίμων απαιτούν να διεξάγονται έλεγχοι από τα κράτη μέλη για την εξασφάλιση του ότι τηρούνται οι διατάξεις τόσο της ευρωπαϊκής όσο και της εθνικής νομοθεσίας περί τροφίμων. Οι δύο οδηγίες του Συμβουλίου περιέχουν τις γενικές αρχές και απαιτήσεις για τους ελέγχους στα πλαίσια ενός πλατιού φάσματος νομοθεσίας περί τροφίμων, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας περί υγιεινής των τροφίμων, των μολυντών, της επισήμανσης, των προσθέτων ουσιών, των γλυκαντών, των γευστικών υλών και άλλων υλικών που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα. Οι οδηγίες δεν προβλέπουν συχνότητα επιθεώρησης ή δειγματοληψίας, αλλά μάλλον καθιερώνουν τις γενικές αρχές της επιθεώρησης των εγκαταστάσεων ολόκληρης της αλυσίδας παραγωγής τροφίμων σε συχνότητα ανάλογη προς τον κίνδυνο, με δειγματοληψία εφόσον είναι απαραίτητο για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων της επιθεώρησης. Παρ' όλο που αποτελεί σημαντικό συμπλήρωμα της λοιπής εργασίας ελέγχου, η δειγματοληψία μόνον δεν είναι ο ακρογωνιαίος λίθος καθόσον παρέχει μόνο περιορισμένες πληροφορίες.

Η υποκείμενη αρχή της νομοθεσίας περί ελέγχου είναι η εξασφάλιση της διεξαγωγής των ελέγχων στο χώρο παρασκευής των τροφίμων από την επιχείρηση. Αυτοί οι έλεγχοι με τη σειρά τους ελέγχονται από τις αρχές μέσω επιθεώρησης, λογιστικού ελέγχου και, εφόσον είναι απαραίτητο, δειγματοληψίας. Οι έλεγχοι στο χώρο παρα-

σκευής παρέχουν πιο σταθερή βάση για την εξασφάλιση της ασφάλειας του τροφίμου από ότι η δειγματοληψία τροφίμων στην αγορά, παρ' όλο που τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να προβαίνουν σε δειγματοληψίες σε επίπεδο αγοράς για λόγους ελέγχου και εποπτείας.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 της απόφασης 89/397/EEC τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων τους ελέγχου συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των επιθεωρήσεων που διεξάχθηκαν, του αριθμού παραβάσεων που διαπιστώθηκαν και μια επισκόπηση της δειγματοληψίας στην οποία προέβησαν για ορισμένες κατηγορίες τροφίμων. Οι ιταλικές αρχές υπέβαλαν τις στατιστικές τους ελέγχου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με αυτή τη διάταξη και αυτές δείχνουν ότι οι ιταλικές αρχές ελέγχου ακολουθούν τις αρχές που καθιερώνονται με τις οδηγίες περί ελέγχου. Οι στατιστικές δεν κατανέμονται ανά περιφέρεια κάθε κράτους μέλους.

Κάθε χρόνο από το 1993 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνιστά στα κράτη μέλη να διεξάγονται ορισμένοι έλεγχοι τροφίμων σε όλη την Κοινότητα για την αντιμετώπιση ενός ιδιαίτερου θέματος. Σε ορισμένες περιπτώσεις αυτό συνεπάγεται δειγματοληψία και ανάλυση τροφίμων και πράγματι η σύσταση 86/96/COL της 10.07.1996 αποτελεί εφαρμογή του συντονισμένου προγράμματος του 1996 στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ). Για το έτος 2000, το πρόγραμμα θα εστιάζεται στους ελέγχους που διεξάγονται σε σχέση με τη μαζική μεταφορά τροφίμων, την εφαρμογή των συστημάτων ασφαλείας των τροφίμων σε ορισμένα είδη επιχειρήσεων τροφίμων και την ακρίβεια της επίσημης σχετικά με τις πληροφορίες περί των τροφίμων. Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν προέβη σε συστάσεις σχετικά με το επίπεδο ή το ποσοστό δειγμάτων που πρέπει να λαμβάνονται ή τον αριθμό των επιχειρήσεων τροφίμων που πρέπει να περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα.

Η δειγματοληψία αναλαμβάνεται επίσης στα κράτη μέλη σε σχέση με τα αναγκαστικής ισχύος προγράμματα ελέγχου των καταλοίπων στο πλαίσιο της οδηγίας του Συμβουλίου 96/23/ΕΚ της 29.04.1996 περί της λήψης μέτρων ελέγχου για ορισμένες ουσίες και τα κατάλοιπά τους σε ζώνα ζώα και στα προϊόντα τους. (1) Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν έλεγχο για πολυχλωροδιφαινύλια (PCB) και άλλους μολυντές του περιβάλλοντος όπως η διοξίνη. Η Ιταλία συμμορφώθηκε υποβάλλοντας αποτελέσματα από το 1998 και το προτεινόμενο πρόγραμμα για το 1999.

Εκτός από τις στατιστικές πληροφορίες σχετικά με τους ελέγχους που παρέχονται από τα κράτη μέλη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναλαμβάνει λογιστικούς ελέγχους των κρατών μελών σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 5 της οδηγίας 93/99/EEC και με τις διατάξεις άλλων οδηγιών σχετικά με την παραγωγή τροφίμων ζωικής προέλευσης. Οι έλεγχοι αυτοί διεξάγονται από το γραφείο τροφίμων και κτηνιατρικών θεμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το άρθρο 4 της οδηγίας του Συμβουλίου 90/220/EEC της 23.04.1990 για την σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον (2) προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια αρχή να οργανώνει επιθεωρήσεις και να λαμβάνει κάθε άλλο ενδεδειγμένο μέτρο ελέγχου, προκειμένου να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με την παρούσα οδηγία. Αυτό μπορεί να συμπεριλαμβάνει τη δειγματοληψία και τον έλεγχο για τον καθορισμό του κατά πόσον ένας γενετικά τροποποιημένος οργανισμός (ΓΤΟ) έχει εγκριθεί ή όχι. Ενώ αυτό αναφέρεται στην πειραματική και εμπορική ελευθέρωση ΓΤΟ δεν επεκτείνεται στην επιθεώρηση και τη δειγματοληψία ΓΤΟ στα τρόφιμα.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή γνωρίζει ότι απαιτούνται γενικώς βελτιώσεις στο περιεχόμενο των ελέγχων που διεξάγονται από τα κράτη μέλη. Η ευρωπαϊκή νομοθεσία σχετικά με τους ελέγχους πρέπει να εκσυγχρονισθεί, έτσι ώστε να επωφελείται από τις νέες τεχνικές ελέγχου και από τα διδάγματα των πρόσφατων κρίσεων στην ασφάλεια τροφίμων εξαιτίας της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών (ΣΕΒ) και της διοξίνης. Ως προς το θέμα αυτό, το Λευκό Βιβλίο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (3) προβαίνει σε συστάσεις για βελτιώσεις της νομοθεσίας σχετικά με τους ελέγχους, έτσι να εξασφαλίζεται η καταλληλότητά τους σε όλες τις φάσεις της αλυσίδας παραγωγής από το αγρόκτημα έως την κατανάλωση, συμπεριλαμβανομένων νέων διατάξεων για τον έλεγχο των ζωοτροφών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επίσης ενθαρρύνει την έμφαση που δίνεται στην παρακολούθηση εκ μέρους των αρμοδίων αρχών του ελέγχου τροφίμων στα κράτη μέλη από το Γραφείο Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Πληροφορίες σχετικά με τους ελέγχους στα κράτη μέλη παρέχονται από τον ιστοχώρο: <http://europa.eu.int/comm/dg24/health>

(1) ΕΕ L 125 της 23.5.1996.

(2) ΕΕ L 117 της 8.5.1990.

(3) COM(1999)719 τελικό.